

Motion av Lena-Maj Anding (MP) om fokusrapport om matens och näringsterapins betydelse för psykisk hälsa

Helhetsperspektiv och individuell känslighet

Orsakerna till psykiska symtom och psykisk sjukdom är komplexa och det är rimligt att anta att psykologiska, psykosociala och biokemiska aspekter samverkar. Människor är både biokemiskt och psykologiskt olika med varierande livshistorier och livsvillkor. Känsligheten för olika påverkansfaktorer är därför i hög grad individuell.

Varje individ är unik

Alla funktioner och strukturer i kroppen byggs upp och underhålls av elektriska impulser, elektrokemiska och kemiska reaktioner. Ett komplicerat samspel äger rum och för full funktion krävs en balans mellan olika näringsämnen, vitaminer, mineraler etc. Eftersom individer dels är biokemiskt olika dels lever under olika former av stress och annan yttre påverkan finns en variation av behovet av dessa olika ämnen, ofta kallade mikronutrientier. Att den enskildes biokemi kan ta sig uttryck i olika psykiska symtom är sedan länge välkänt t.ex. vid förgiftning och bristtillstånd. Sedan början av 2000-talet håller detta kunskapsområde på att utvecklas inom den medicinska forskningen.

Ortomolekylär psykiatri

Ett specifikt kunskapsområde är ”ortomolekylär psykiatri”. Ortomolekylär betyder ”rätt molekyl” och syftar på att behandling sker med de naturliga substanser vi redan har i kroppen, som vitaminer, mineraler, aminosyror, hormoner, fettsyror och/eller aminosyror. Området utvecklades ursprungligen i Kanada av Abram Hoffer, psykiatriker och biokemist, i nära samarbete med nobelpristagaren Linus Pauling, som är den som myntade själva begreppet.

Ortomolekylära behandlingsmetoder används idag framför allt på vissa håll i Kanada, England och USA. Området vilar på vetenskaplig grund men är ännu ganska okänt i Sverige. ISOM (International Society of Orthomolecular Medicine) är en internationell organisation som bland annat ger ut tidskriften JOM (Journal of Orthomolecular medicine).

Idag är det allmänt känt och accepterat att maten är viktig vid fetma, diabetes, högt blodtryck, hjärtsjukdom, njursjukdom, leversjukdom m.m. Inom psykiatrin har det på många håll funnits ett motstånd mot att bejaka och till och med mot att undersöka samband mellan kost och psykisk hälsa. Forskningen om patenterbara läkemedel har istället dominerat. Under 2009 har studier publicerats i tre av de mest ansedda psykiatriska tidsskrifterna.¹ För närvarande pågår ett antal studier om användningen av mikronutrientier vid tvångssyndrom, autismspektrumstörningar och manidepressiva humörsvängningar i Kanada och på Nya Zeeland.

¹ Archives of General Psychiatry, British Journal of Psychiatry, och Journal of Psychiatry under 2009

Näringsterapi som komplement

Det behövs inte finnas något motsatsförhållande mellan sedvanlig läkemedelsbehandling och ortomolekylära terapier. De olika behandlingsmöjligheterna kan komplettera varandra.

Nya behandlingsmöjligheter

En utveckling inom kunskapsområdet ortomolekylär psykiatri skulle kunna ge oss helt nya behandlingsmöjligheter med små biverkningsrisker. Det finns all anledning att landstinget sammanfattar det nuvarande internationella kunskapsläget och planerar att starta eller delta i ytterligare studier inom detta område.

Landstingsfullmäktige föreslås besluta

att ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att ta fram en fokusrapport inom området matens och näringens betydelse vid behandling av psykisk ohälsa och sjukdom som underlag för kliniska behandlingsstudier.

Lena-Maj Anding
Gruppledare (MP)